

ket jeg dog ikke kunde konstatere nærmere p. Gr. af den høje Pigtraadsindhegning.

Hvorlænge det hele havde staaet paa, inden jeg kom, ved jeg ikke, og jeg ved heller ikke, om Rødhalsen i Forvejen havde været et sygt eller et af Kulde medtaget Individ, muligvis det sidste.

Da det varede noget, inden Musvitten kom tilbage, og da jeg selv skulde videre, saa jeg ikke Musvitten æde af Rødhalsens Hjernemasse, hvilket jo har været Formaålet med hele Aktionen. Det var meget ejendommeligt at iagttage Musvitten, der hele Tiden, nærmest som i stærk Ophidselse, „kvidrende“ hoppede fra Gren til Gren med hængende Vinger nærmende sig Rødhalsen. Den mindede mest om en bejlende Han.

J. MONRAD.

ANMELDELSER

TH. ALVING: Fugle ved Menneskers Huse. Tegninger af FALKE BANG. 176 Sider + 14 Tegninger. E. Munksgaard. Kbhvn. 1944. Pris: 6,00 Kr. hft. — — I denne Bog omtales de Fugle, der forekommer ved Menneskers Huse, d. v. s. Graaspurv, Forstue- og Bysvale, Mursejler, Stær, Stork, Slørugle, Kirkeugle, Natugle og Gærdesmutte. Naar den sidste tages med, er der rigtignok mange andre, der ogsaa burde være taget med.

Det interessante ved denne Bog er ikke Emnet, som har været behandlet ofte, men det er det, der fortælles om de enkelte Fugle, idet Forfatteren oftest undlader at nævne det alment kendte og i Stedet for fremdrager interessante Træk af disse Fugles Bygning og Biologi, som nok er velkendt af Fagfolk, men ikke af den større fugleinteresserede Kreds, eller ogsaa peger han paa de mange Ting, man endnu ikke ved om disse almindelige Fugle. Forfatteren viser her en egen Evne til at vælge sit Stof. De bedste Afsnit er Graaspurven, Storken og Gærdesmutton, hvor der i den ret udførlige Fremstilling kommer en Del nyt frem. Tilsyneladende har Forf. et stort Førstehaandskendskab til Fuglene, men det er snart tydeligt, at meget af det, der hos de fleste Læsere vil blive opfattet som Resultat af Forfatterens egne Undersøgelser og Udtryk for hans selvstændige Mening, stammer fra hans flittige Litteraturstudier. Dette kunde have været undgaaet, hvis Forfatteren havde angivet, hvad der var hans eget, og hvad der skyldtes andre. I det mindste kunde der have været nævnt, hvilke Kilder Fremstillingen bygger paa. Litteraturhenvisninger vilde have været meget gavnlige her, hvor det ofte drejer sig om nye Resultater. Navnlig Arbejdet om Gærdesmuttons Ynglebiologi bør kendes, hvorfor der henvises til nedenstaaende Referat.

Her skal ikke gaas ind paa Forfatterens forskellige Hypoteser, navnlig naar det ikke er hans egne. Med sin morsomme og livlige Stil og

sit interessante Stof skal denne Bog nok hævde sig overfor andre populærvideenskabelige Fuglebøger og faa et stort Publikum. Her er ingen Svælgen i Naturlyrik, det er en nøgtern, men fængslende Bog, der nok skal rive Læseren med. I Modsætning til, hvad man er vant til i Bøger af denne Art, viser denne Bogs Forfatter Forstaaelse for Dyrep psykologi og undgaar de fleste Steder den gængse antropomorfistiske Maade at beskrive Fuglenes psykiske Forhold paa.

Bogen er udstyret med nogle nydelige smaa Tegninger af FALKE BANG, som det er forfriskende at se her i Stedet for de sædvanlig anvendte Illustrationer.

HOLGER POULSEN.

H. N. KLUIJVER, I. LIGTVOET, C. VAN DEN OUWELANT & F. ZEGWAARD. De levenswijze van den winterkoning, *Troglodytes tr. troglodytes* (L.). Limosa 13. 1940. — — I Aarene 1936—39 blev der i en lille Skov i Maastricht hvert Aar iagttaget 8-12 Gærdesmuttehanner, der var mærket med farvede Ringe, saa at man kunde genkende de enkelte Individier. Herved kom man til meget overraskende Resultater, hvoraf de vigtigste skal refereres her.

Hver Han forsvarer sit Territorium hele Aaret undtagen i en kort Periode i August og om Vinteren; her bygger den fra Begyndelsen af Marts gennemsnitlig 4-6, undertiden 12 Reder. Hunnen lokkes til ved Hannens Sang; efter at Hunnen har udsøgt sig en af Hannens Reder, udpolstrer den selv Reden, ligesom den i hele Rugetiden er overladt til sig selv. Mens Hunnen ruger, forsøger Hannen at lokke flere Hunner ind i de andre Reder. 50 % af Hannerne havde 2 Hunner, nogle endog 3, medens andre Hanner i Territorierne ved Siden af ingen havde. I Modsætning til Hannen er Hunnen ikke bundet til noget Territorium hverken med sit Fødestintukt eller sit Forplantningsinstinkt. Den kan f. Eks. godt skifte Territorium og Han ved andet Kuld samme Aar. Naar Ungerne er fløjet af Reden, er Hannen med til at passe dem eller endog alene om det. Den lokker et eller flere Kuld Unger sammen til Overnatning i een Rede, mens de voksne Fugle i Reglen overnatter i en anden Rede, sjældent andre Steder. Om Vinteren kan man finde indtil 20 Gærdesmutter overnattende i een Rede.

HOLGER POULSEN.

Dyr i Natur og Museum. Aarvog for Universitetets zoologiske Museum 1943—44. I Kommission hos E. Munksgaard. Kbhvn. 1944. Pris: Kr. 6 hft. — — Paa Trods af de vanskelige Tider foreligger hermed tredje Aargang af Zoologisk Museums smukke Aarsskrift. For at antyde Aarbogens vidtspændende Indhold skal lige nævnes de forskellige Artikler: F. W. BRÆSTRUP: Lidt om Raadyrenes Liv Aaret rundt, H. VOLSØE: Hugormen i Danmark, GUNNAR THORSON: Hundrede Aars Øresundsundersøgelser, ANTON FR. BRUUN: *Conus gloria maris*, Havets Pryd, AD. S. JENSEN: Naturforskeren Otto Fabricius, FINN SALOMONSEN: Ringmærkningen fortæller om Fuglenes Træk.

Af disse mange interessante Artikler har navnlig den sidste Interesse for dette Tidsskrifts Læsere. Der gives først en historisk Oversigt over

Trækstudierne; dernæst behandles som Eksempel paa Resultaterne af Ringmærkningen de danske Maagers Trækforhold ledsaget af Kort, der viser Trækvejen hos disse og en Del andre Fugle. For Ringmærkere er det interessant at faa noget at vide om Genfangstprocenterne; disse er naturligvis størst hos de jagtbare Fugle. Rovfuglene kommer saaledes op paa 25 % eller mere, Svømmeænderne paa 20 %, hvorimod det hos Smaafuglene kun drejer sig om faa Promille, hvorfor der maa mærkes et uhyre stort Antal Individuer for at faa et nogenlunde Begreb om de forskellige Arters Trækforhold. Til Slut omtales, at Ringmærkning ogsaa kan bruges til andre Formaal; f. Eks. er Ringmærkning i nyeste Tid blevet anvendt ved Undersøgelsen af en amerikansk Finkes Livsforhold, til Udforskning af, hvor længe Trækfuglene opholder sig paa Christiansø, og til Studiet af Graaspurvens Fældning paa Christiansø.

HOLGER POULSEN.

Fuglene i dansk Digtning. Udvalg ved TAGE LA COUR. Tegninger af FALKE BANG. N. N. F. Arnold Busck. Kbhvn. 1944. Kr. 8.50. — TAGE LA COUR har haft den gode Ide at tage et skønsomt Udvalg af, hvad danske Digtere i Vers og Prosa har skrevet om Fuglene. Ialt er 18 Digtere repræsenterede, og Udvalget omfatter Digtere fra Hieronymus Justesen Ranch til Piet Hein, saaledes at Tage la Cour har faaet alle Genrer med. Bogen viser tydeligt, hvilken stor Rolle Fuglelivet har spillet og stadig spiller indenfor dansk Poesi og Prosa. Mangen Digter har aabenbart fundet Inspiration ved at lytte til og iagttagelse Fuglelivet.

Bogen er forsynet med en Række smukke Tegninger af den unge Tegner FALKE BANG. Denne Kunstner er ikke alene en talentfuld Illustratør, men ogsaa en god Fuglekender, der evner at gengive Fuglene karakteristisk. Naar han er bedst, minder han om JOHANNES LARSEN.

CHR. KRÜGER.

Vi og vore Dyr — Julen 1944. Dyva's Forlag. Pris Kr. 3.00. — Et nyt Tidsskrift, der paa en underholdende Maade behandler Forholdet mellem Mennesker og vore Venner blandt Dyrene, har set Dagens Lys. Det foreliggende Hefte — det er Hensigten at udsende 4 Hefter om Aaret — er rigt illustreret og af meget broget Indhold. Af Artikler, der navnlig har Interesse for Fuglevenner, kan nævnes „Fra Bur og Voliere“ (cand. mag. HOLGER POULSEN), „Lidt om Dyremødre og deres Unger“ (Dir. AXEL REVENTLOW) og „Kan Dyr tænke og føle“ (Mag. MOGENS HØJGAARD). Foruden mange Fotografier findes bl. a. nogle smukke Tegninger af FALKE BANG.

P. J.

KARL GEORG WINGSTRAND: Zur Diskussion über das Brüten des Hühnerhabichts, *Accipiter gentilis* (L.). Kungl. Fysiografiska Sällskapet i Lund Förhandlingar. 1943, Bd. 13, Nr. 23. — — Dr. phil. V. HOLSTEIN's Resultater vedrørende Rugetemperaturen og Rugetidens Længde hos Duehøgen baseret paa termoelektriske Maalinger blev betvivlet fra mange Sider. For at undersøge HOLSTEIN's Hypoteser foretog den svenske Forsker WINGSTRAND en Del sindrige Forsøg, der viser, at HOLSTEIN's Resul-

tater ikke kan være rigtige. WINGSTRAND lod et frisklagt Duehøgeæg udruge i Rugemaskine ved ca. 36,6 °C, hvorved Udrugningstiden viste sig at være 37,5 Dage. Efter HEINROTH forlænges Udrugningstiden aldrig ved kunstig Udrugning, tværtimod kan den forkortes, saa at det er tydeligt, at Duehøgeembryonet behøver mere end den af HOLSTEIN antagne Tid. Efter HOLSTEIN ruger Duehøgen i 41-43 Dage, og naar nu Embryonaludviklingen har vist sig at vare ca. 37 Dage, skulde Udviklingen begynde den 5. Ruggedag. Med andre Ord, den effektive Rugning begynder, naar Kuldet er lagt, hvilket ogsaa svarer til Forholdene hos de fleste andre Fugle. Naar HOLSTEIN de første 18 Dage maalte Ægtemperaturer lavere end 23 °C, skyldes det, at han maalte Temperaturen i Æggets Centrum og ikke lige under Æggets Overside, hvor Kimskiven altid ligger, og hvor Udviklingen foregaar. Her har Temperaturforholdene nemlig vist sig at være helt anderledes. WINGSTRAND anstillede derefter nogle Forsøg med at maale Temperaturen forskellige Steder i Hønsæg under Forsøgsbetingelser, der svarede til Forholdene i Duehøgereden, hvor Æggene opvarmes paa Oversiden og afgiver en Mængde Varme paa Undersiden, idet Duehøgens Rede ikke er meget varmesolerende. Herved kom han til det Resultat, at der mellem Kimskive og Ægcentrum kan være en Temperaturforskel paa 4—9 °C. Det er derfor ikke umuligt, at der kan have fundet Embryonaludvikling Sted i den første Tid, hvor HOLSTEIN maalte 15—20 °C. i Centrum, hvis man med HOLSTEIN gaar ud fra, at 23 °C. er Minimumstemperaturen for Embryonaludviklingen. Endvidere mener Forfatteren, at det er tvivlsomt, om Parafin og Gelatine, som HOLSTEIN brugte til Fyldning af Maaleægget, har samme Varmeledningsevne som den gule og hvide Blommemasse.

WINGSTRAND mener, at HOLSTEIN har Ret i, at Embryonaludviklingen ikke begynder straks, naar det første Æg er lagt, derimod antager han, at den begynder, naar Kuldet er fuldlagt, og ikke som HOLSTEIN efter 18 Dages Forløb. Dog mener Forf., at det ikke kan afgøres definitivt, før der foreligger flere Undersøgelser. Nu er det jo interessant at vide, at HOLSTEIN senere i „Hvepsevaagen“ ved nye Undersøgelser og Korrektioner af de gamle i Virkeligheden er kommet til samme Resultat.

HOLGER POULSEN.